

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi valtion erityisrahoitusyhtiötä koskevien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen mukaan valtion erityisrahoitusyhtiöstä annettua lakia ja valtioneuvoston asetuksella annettua lakia muutettaisiin siten, että Finnvera Oyj:n vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan ja kotimaan rahoitustoiminnan läpinäkyvyys paranee.

Osana tätä ratkaisua Finnvera Oyj:n taseeseen muodostuisi kaksi rahastoa. Toisesta rahastosta katettaisiin yhtiön niin sanotun kotimaan toiminnan tappiot ja toisesta katettaisiin vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan tappiot. Valtioneuvoston asetuksella korvattaisiin vientitakuu- ja erityistakaustappiot vasta, kun tappiota ei voitaisi kattaa yhtiön sisäisestä

vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan rahastosta, mikä on muutos nykykäytäntöön.

Finnvera Oyj:n vientitakuu- ja erityistakaustoiminnasta aikaisempina vuosina kertyneitä voittoja voitaisiin lakien muuttamisen jälkeen käyttää ainoastaan vientitakuu- ja erityistakaustoiminnasta syntyvien tappioiden kattamiseen. Vastaavasti kotimaan toiminnasta kertyneitä voittoja voitaisiin käyttää vain kotimaan toiminnasta syntyvien tappioiden kattamiseen.

Lait ovat tarkoitettu tulemaan voimaan viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2007.

vuosina syntyvien vientitakuu- ja erityistakaustappioiden kattamiseen, mikä on rahastoinnin yleisen tarkoituksen kannalta epäjohdonmukaista. Tästä aiheutuu lisäksi se, että kertyneitä voittoja voitaisiin käyttää kotimaan toiminnan tappioiden kattamiseen. Käytännössä tätä niin sanottua ristiinsubventointia ei ole tapahtunut Finnvera Oyj:n toiminnan aikana.

Finnvera Oyj:n taseessa sidottuun omaan pääomaan kuuluvaan vararahastoon oli vuoden 2005 tilinpäätös mukaan lukien siirretty Finnvera Oyj:n seitsemän vuoden toiminnan aikana kotimaan rahoitustoiminnan osalta yhteensä noin 130,3 miljoonaa euroa ja vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan osalta 80,1 miljoonaa euroa, kun eriin kohdistuvat laskennalliset osuudet maksetuista veroista on otettu huomioon.

Nykyinen valtioneuvoston asetuksella annettu lain 5 §:n mukainen vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan erillistuloksen käsittely ei vastaa parhaalla tavalla Finnvera Oyj:tä perustettaessa tavoiteltua yhtiön toiminnan läpinäkyvyyttä. Vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan voittojen siirtyminen Finnvera Oyj:n taseeseen merkitsee myös valtioneuvoston asetuksella määrättyjen menojen lisääntymistä, kun aiempien vuosien voittoja ei voida ottaa huomioon tulevia rahastomaksuja maksettaessa.

3. Esityksen tavoitteet ja ehdotetut muutokset

Esityksen keskeisenä tarkoituksena on parantaa Finnvera Oyj:n vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan ja kotimaan rahoitustoiminnan läpinäkyvyyttä sekä estää tilanne, jossa vientitakuu- ja erityistakaustoiminnasta kertyneitä voittoja on mahdollista käyttää kotimaan toiminnasta kertyneiden tappioiden kattamiseen.

Tämä edellyttää valtioneuvoston asetuksella annettuun laissa tarkoitettua vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan erillistuloksen käsittelyä koskevien säännösten muuttamista siten, että yhtiön vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan erillistuloksen mahdollinen vuotuinen tappio ei edellytä välittömästi tappion ehdotonta kattamista tämän toiminnan puskurina toimivasta valtioneuvoston asetuksella määrättyjen rahastomaksuna. Tarkoituksenmukaista olisi,

että kattaminen valtioneuvoston asetuksella määrättyjen rahastomaksusta tapahduttua vasta toissijaisesti sen jälkeen, kun yhtiön tästä toiminnasta aikaisempina vuosina kertyneet voitot on käytetty toiminnasta aiheutuneiden tappioiden kattamiseen. Näin menetelmällä voitaisiin luoda yhtiön vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan tappioiden kattamista varten yhtiön itsensä käytettävissä oleva taloudellinen puskurin, joka yksinkertaistaisi yhtiön hallinnointia ja olisi omiaan helpottamaan Finnvera Oyj:n kansainvälisten velvoitteiden edellyttämän vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan itsekannattavuuden osoittamista.

Jotta yhtiön toiminnan aikana eli vuodesta 1999 alkaen kertyneet vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan voitot olisivat käytettävissä edellä sanotun taloudellisen puskurin luomisessa, ehdotetaan, että myös nämä varat ovat yhtiön vientitakuu- ja erityistakaustoiminnasta mahdollisesti syntyvän vuotuisen tappion kattamiseen käytettävissä.

Vienti- ja erityistakaustoiminnan voittovarojen pitäminen yhtiössä tulevien tappioiden varalta parantaisi osaltaan myös toiminnan läpinäkyvyyttä, koska tällöin vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan rahaston varojen määrä suoraan kertoo vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan kumulatiivisen ylijäämän kulloisenkin tason, kun rahastoon on siirretty esityksen siirtymäsäännöksen mukaisesti toiminnasta koko Finnvera Oyj:n toiminta-aikana kertynyt voitto. Tämä mahdollistaisi sen, että suoraan tasetietojen perusteella saadaan selville vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan itsekannattavuustavoitteen toteutuminen. Mikäli tämän toiminnan tappio muodostuisi niin suureksi, että rahastoon kertyneet voitot eivät riittäisi sen kattamiseen, vaan tappiota jouduttaisiin kattamaan myös rahastosiirrolla valtioneuvoston asetuksella määrättyjen rahastomaksusta, tämän itsekannattavuuden alijäämän määrää koskevat tiedot annettaisiin taseen liitetiedoissa.

Päätöksen mahdollisen rahastopalautuksen tekemisestä valtioneuvoston asetuksella määrättyjen rahastomaksusta yhtiön myöhemmin vuosina kertyneistä vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan voitoista tekisi edelleen yhtiön yhtiökokous valtioneuvoston asetuksella määrättyjen rahastomaksusta yhtiön johtokunnan esityksestä nykyisen sääntelyn mukaisesti. Muutos nykytilaan olisi siten se, että myöhemmin vuosina vienti-

takuu- ja erityistakaustoiminnasta kertyvät sekä aiempina vuosina kertyneet voitot tulevat käytettyä kyseisen toiminnan tappioiden kattamiseen. Rahastopalautuksesta päätettäessä otettaisiin huomioon, että rahastopalautuksen määrä ei saa olla suurempi kuin määrä, jolla yhtiön vapaan oman pääoman määrä maksuhetkellä ylittää viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan, tai sitä uudempaan tilinpäätökseen sisältyvän yhtiön ja sen konsernin taseen mukaisen tappion määrän.

Kotimaan toiminnan rahasto kertoisi vastaavalla tavalla kotimaisen laina- ja takaus-toiminnan tulevien vuosien tappioita varten kertyneiden voittojen suuruuden, mikä osaltaan auttaa arvioimaan yhtiön riskinotto-kykyä.

Ottaen huomioon, että rahastot perustetaan nimenomaan tulevien tappioiden kattamista varten, on tarpeen säätää, ettei rahastoja voi käyttää muuhun osakeyhtiölain (624/2006) mahdollistamaan käyttötarkoitukseen. Näitä käyttötarkoituksia ovat voitonjako ja varojen jakaminen vapaan oman pääoman rahastosta, osakepääoman alentaminen, omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen sekä yhtiön purkaminen ja poistaminen rekisteristä. Osakeyhtiölain mahdollistamalla edellä kerrotuilla muilla käyttötarkoituksilla ei ole ollut käytännön tarvetta tai merkitystä Finnvera Oyj:n toiminnan kannalta.

Finnvera Oyj omistaa osakkeita pääomasijoitustoimintaa harjoittavissa yhtiöissä, teollisuuskylissä, teknologiakeskuksissa sekä erilaisissa liiketoimintaa harjoittavissa yhtiöissä. Pääomasijoitustoimintaa Finnvera Oyj harjoittaa tytäryhtiöidensä Veraventure Oy:n, Aloitusrahasto Vera Oy:n ja Matkailunkehitys Nordia Oy:n kautta. Finnvera Oyj:n omistamista yhtiöistä Teollisen Yhteistyön Rahasto Oy (Finnfund) ja Suomen Vientiluotto Oy kuuluvat vienninrahoitustoimintaan.

Edellä mainitut Finnvera Oyj:n kotimaan rahoitustoiminnan osakeomistukset voivat vaikuttaa yhtiön tulokseen osingonjaon ja osakkeisiin kohdistuvien mahdollisten arvonalennusten kautta. Vaikutus kohdistuisi siten emoyhtiön taseessa kotimaan toiminnan rahastoon.

Mitä edellä on sanottu rahastojen käyttötarkoituksen rajaamisesta kertyvien tappioiden kattamiseen, ei kuitenkaan estä Finnvera

Oyj:tä tarvittaessa rahoittamasta konsernin pääomasijoitustoimintaa. Finnvera Oyj on nyt rahoittanut kassavaroistaan Veraventure Oy:n kautta pääomasijoitusrahastotoimintaa vuosina 2005 ja 2006 yhteensä noin 9 miljoonalla eurolla. Siltä osin kuin pääomasijoitustoiminnan pääomittaminen Finnvera Oyj:stä on selvästi suurempaa kuin toistaiseksi tapahtunut pääomasijoitustoiminnan rahoitus tai pääomasijoitustoiminta kohdistuisi muuta pääomasijoitustoimintaa suurempi riskisempään toimintaan kuten Aloitusrahasto Vera Oy:n pääomasijoitustoimintaan, toiminnan pääomittaminen edellyttää valtiomistajan tahdonilmaisua. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi yhtiökokouksen kautta.

Pääomasijoitustoiminnan rahoittamiseen emoyhtiön kautta on kaksi pääasiallista tapaa. Pääomittaminen voi tapahtua joko pääomilainalla tai osakepääoman korottamisen kautta. Molemmissa tapauksissa pääomasijoitustoiminnan riskien realisointuminen voi heijastua emoyhtiön tulokseen ja vaikuttaa tuloksen alenemisen kautta kotimaan toiminnan rahaston pääomaa vähentävästi joko arvonalennusten tai luottotappioiden muodossa. Konserniavustuksen antaminen vaikuttaa vastaavasti emoyhtiön tulosta heikentävästi.

Valtion erityisrahoitusyhtiöstä annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset, joiden nojalla yhtiön taseen vapaaseen omaan pääomaan perustetaan erilliset rahastot valtioneuvoston rahastosta annetun lain 4 §:ssä tarkoitetun toiminnan erillistuloksen (vientitakuu- ja erityistakaustoiminta) ja yhtiön muun toiminnan (niin sanottu kotimainen rahoitustoiminta) vuotuisia ylijäämiä eli voittoja varten. Perustettavia vapaan oman pääoman rahastoja koskevat säännökset otettaisiin valtion erityisrahoitusyhtiöstä annettuun lakiin lisäämällä lain 4 §:ään uusi 4 momentti. Siirtymäsäännöksessä säädettäisiin yhtiön taseessa nyt sidottuun omaan pääomaan kuuluvan vararahaston alentamisesta ja siinä olevien varojen siirtämisestä kokonaisuudessaan edellä mainittuihin perustettaviin kahteen rahastoon.

Siirtymäsäännös sisältäisi myös säännökset siitä jakosuhteesta, jonka mukaan nykyiseen vararahastoon yhtiön toiminnan aikana kertyneet vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan ja kotimaan toiminnan voitot niille kohdistet-

tuine laskennallisine korkoineen jaettaisiin perustettavien uusien rahastojen kesken. Voitoista vähennettäisiin osuudet yhtiön kyseisten vuosien tuloveroista. Kauppa- ja teollisuusministeriö antaa tarvittaessa tarkentavia ohjeita.

Vanhan osakeyhtiölain (734/1978) mukaan vararahasto oli sidottua omaa pääomaa. Uudessa osakeyhtiölaissa (624/2006) osakeyhtiön osakepääoma sekä kirjanpitolain (1336/1997) mukainen arvonorotusrahasto, käyvän arvon rahasto ja uudelleenarvostusrahasto ovat sidottua omaa pääomaa. Muut rahastot sekä tilikauden ja edellisten tilikausien voitto ovat vapaata omaa pääomaa. Ennen uuden osakeyhtiölain voimaantuloa syntyneestä vararahastosta säädetään osakeyhtiölain voimaanpanosta annetussa laissa (625/2006), jonka mukaan vararahasto on edelleen sidottua omaa pääomaa.

Perustettavat uudet rahastot olisivat taseessa vapaassa omassa pääomassa, mikä vastaisi myös uuden osakeyhtiölain säännöksiä.

Valtiontakuurahastosta annetun lain 5 §:n 1 momentin sanamuotoa muutettaisiin lisäksi siten, että välitilinpäätöksen jälkeen tehtävän rahastomaksun luonne erityistilanteena käy selvemmin ilmi. Välitilinpäätöksen perusteella maksettava rahastomaksu perustuisi tilanteeseen, jolloin tilivuoden aikana tulee maksettavaksi iso vientitakuu- tai erityistakauskorvaus. Muutoksella ei olisi vaikutusta nykykäytäntöön.

4. Esityksen vaikutukset

Valtiontakuurahastosta annettuun lakiin ehdotetuilla muutoksilla perusjärjestelmää valtiontakuurahaston ja valtion taloudellisesta vastuusta Finnvera Oyj:n myöntämistä sitoumuksista ei muutettaisi. Valtiontakuurahastolle ja sitä kautta valtiolle sen sijaan syntyy säästöä valtiontakuurahaston ja Finnvera Oyj:n välisen vientitakuu- ja erityistakauskorvausten maksamismenettelyjen muuttamisen vuoksi. Ehdotettu malli lähtee siitä, että ennen kuin vientitakuu- ja erityistakauskorvauksia maksettaisiin valtiontakuurahastosta, Finnvera Oyj:n olisi käytettävä sen taseessa vientitakuu- ja erityistakaus-toiminnan rahastossa olevat vientitakuu- ja erityistakaus-toiminnasta aiempina vuosina kertyneet voitot.

Valtion menot pienenisivät, kun ensin käytettäisiin yhtiön vientitakuu- ja erityistakaus-toiminnan rahastoon siirretyt vientitakuu- ja erityistakaus-toiminnan voitot ja vasta sen jälkeen korvaukset maksettaisiin valtiontakuurahastosta. Erillisten vientitakuu- ja erityistakaus-toiminnan ja kotimaan rahoitus-toiminnan rahastojen perustaminen parantaisi osaltaan läpinäkyvyyttä julkisen rahan käytössä.

Valtiontakuurahastosta mahdollisesti puuttuvat varat siirrettäisiin nykykäytännön mukaisesti valtion talousarviosta arviomäärärahan ylityksenä rahastosiirtona valtiontakuurahastoon. Vastaavaa menettelyä sovellettaisiin myös valtiontakuurahaston Finnvera Oyj:lle valtiontakuurahastosta annetun lain 6 §:n nojalla myöntämien rahastolainojen osalta, mikäli valtiontakuurahastossa ei olisi riittävästi varoja.

Koska ehdotetussa vientitakuu- ja erityistakauskorvausten maksamismenettelyssä tapit katettaisiin ensisijaisesti Finnvera Oyj:n taseessa olevasta rahastosta ja vasta toissijaisesti valtiontakuurahastosta, lainmuutoksen arvioidaan heikentävän jonkin verran Finnvera Oyj:n vakavaraisuutta.

5. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu kauppa- ja teollisuusministeriössä yhteistyössä Finnvera Oyj:n kanssa. Valmistelussa on hyödynnetty Finnvera Oyj:n kansainvälistä arviointia ja kauppa- ja teollisuusministeriön asettaman Finnvera 2004 -työryhmän raporttia.

Esitysluonnoksesta pyydettiin syksyllä 2005 lausunnot oikeusministeriöltä, ulkoasiainministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, Rahoitustarkastukselta, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry:ltä, Suomen Pankkiyhdistys ry:ltä, Suomen Yrittäjät ry:ltä, Teknologiateollisuus ry:ltä, Valtiontakuurahastolta, Finnvera Oyj:ltä ja Suomen Vientiluotto Oy:ltä.

Lausunnonantajat ovat kannattaneet niin sanotun ristiinsubventointimahdollisuuden poistamista.

Koska nyt Finnvera Oyj:tä koskevaan lainsäädäntöön ehdotetuilla lakimuutoksilla ei muuteta Euroopan komissiolle ilmoitettuja Finnvera Oyj:n valtiontukiohjelmia, muutoksista ei ole tarpeen tehdä Euroopan unionin

valtioneuvoston mukaisista ilmoitusta Euroopan komissiolle.

6. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2007. Finnvera Oyj:n vararahaston alentaminen ja varojen siirtäminen perustettaviin vapaaseen omaan pääomaan kuuluviin rahastoihin on tarkoitus tehdä ensimmäisessä soveltuvassa tämän lain voimaantulon jälkeen vahvistettavassa Finnvera Oyj:n tilinpäätöksessä.

Jotta ennen lakien voimaantuloa vientitakuu- ja erityistakaustoiminnasta kertyneet

voitot voitaisiin käyttää tulevien vientitakuu- ja erityistakauskorvausten maksuun, valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain muuttamista koskevaan lakiin otettaisiin siirtymäsäännös, joka mahdollistaisi myös erityisrahoitusyhtiön valtiontakuurahastosta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua toiminnasta vuoden 1999 jälkeen kertyneiden taseessa vararahastossa olevien varojen käyttämisen vientitakuu- ja erityistakauskorvausten maksamiseen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään valtion erityisrahoitusyhtiöstä 18 päivänä kesäkuuta 1998 annetun lain (443/1998)
4 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

4 §

Taloudelliset toimintaperiaatteet

Yhtiön taseessa on vientitakuu- ja erityis-
takaustoiminnan rahasto sekä kotimaan toi-
minnan rahasto. Vientitakuu- ja erityis-
takaustoiminnasta kertyvät vuosittaiset voitot
siirretään vientitakuu- ja erityistakaustoimin-
nan rahastoon ja kotimaan toiminnasta kerty-
vät vuosittaiset voitot kotimaan toiminnan
rahastoon. Vientitakuu- ja erityistakaustoim-
innan rahastoa voi käyttää vain valtioneu-
kuurahastosta annetun lain 4 §:ssä tarkoite-
tusta vientitakuu- ja erityistakaustoiminnasta
aiheutuvan tappion kattamiseen ja kotimaan
toiminnan rahastoa voi käyttää vain kotimaan
toiminnasta kertyneiden tappioiden kattami-

seen. Rahastot kuuluvat taseessa vapaaseen
omaan pääomaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Erityisrahoitusyhtiön ensimmäisessä sovel-
tuvassa tämän lain voimaantulon jälkeen laa-
dittavassa tilinpäätöksessä sidottuun omaan
pääomaan kuuluva vararahasto alennetaan ja
siinä olevat varat siirretään kokonaisuudes-
saan vapaaseen omaan pääomaan siten kuin
osakeyhtiölaissa (624/2006) säädetään ja jae-
taan 4 §:n 4 momentissa mainittujen rahasto-
jen kesken. Jakosuhte rahastojen välillä mää-
räytyy samassa suhteessa kuin vararahastoon
on siirretty yhtiön toiminnan aikana kerty-
neet vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan
sekä kotimaan toiminnan voitot.

2.

Laki**valtioneuvoston asetus**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtioneuvoston asetus 18 päivänä kesäkuuta 1998 annetun lain (444/1998) 5 §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti seuraavasti:

5 §

Vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan erillistuloksen käsittely

Jos erityisrahoitusyhtiön tilinpäätöstä laadittaessa ilmenee, että yhtiön 4 §:ssä tarkoitettun toiminnan erillistulos on muodostunut tappiolliseksi, tappio katetaan ensisijaisesti yhtiön taseessa olevasta valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain (443/1998) 4 §:n 4 momentissa säädetystä vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan rahastosta ja toissijaisesti, jos vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan rahasto ei riitä tappion kattamiseen, valtioneuvoston rahastosta. Valtioneuvoston johtokunta päättää tappion kattamiseksi tehtävästä maksusta (*rahastomaksu*) ennen yhtiön tilinpäätöksen vahvistamista. Valtioneu-

uvoston johtokunta voi tehdä päätöksen rahastomaksusta jo tilikauden aikana yhtiön laatiman välitilinpäätöksen perusteella.

Jos erityisrahoitusyhtiön tilinpäätöstä laadittaessa ilmenee, että yhtiön 4 §:ssä tarkoitettun toiminnan erillistulos tilikaudelta on muodostunut voitolliseksi, voitto tai osa siitä voidaan ennen tilinpäätöksen vahvistamista siirtää valtioneuvoston rahastoon siltä osin kuin yhtiö on saanut 1 momentissa tarkoitettuja rahastomaksuja ja niitä on vielä takaisin maksamatta valtioneuvoston rahastoon (*rahastopalautus*). Rahastopalautuksesta päättää yhtiökokous valtioneuvoston johtokunnan esityksestä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

Helsingissä 15 päivänä syyskuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Seppo Kääriäinen*

10

Voimassa oleva laki

HE 151/2006 vp

Ehdotus

päättää yhtiökokous *valtioneuvoston*
johtokunnan esityksestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .
